

Tarptautinė tarpdalykinė mokslinė konferencija

*XXI AMŽIAUS TARMŲ TYRIMAI: GEOLINGVISTINĖ IR
SOCIOLINGVISTINĖ PERSPEKTYVOS*

2013 m. gruodžio 5–6 d., Vilnius

dr. Jurgita Jaroslaviėnė, dr. Violeta Meiliūnaitė

*GEOLINGVISTIKOS TYRIMAI XXI A. PRADŽIOJE:
DUOMENYS IR PIRMIEJI REZULTATAI*

--- --- ---

*GEOLINGUISTIC RESEARCH AT THE BEGINNING
OF THE 21ST CENTURY:
DATA AND PRELIMINARY RESULTS*

*„Šiuolaikiniai geolingvistikos tyrimai
Lietuvoje: punktų tinklo optimizacija ir
interaktyvioji tarminės informacijos sklaida“*

(Projekto kodas VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028)

*“Modern Research of Geolinguistics in Lithuania: The
Optimisation of the Network of Points and Interactive
Spread of Dialectal Information”*

(Code of Project VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028)

THE MAIN AIMS AND OBJECTIVES OF THE RESEARCH (1):

- ✓ to collect as well as to publish new data from all the central and peripheral Lithuanian dialects;
- ✓ to specify the boundaries of dialects and subdialects of the Lithuanian language;
- ✓ to collect digital / audio recordings (6 interviewers in every existing point) and the most important sociolinguistic data (questionnaires) from all the areas of the Lithuanian language;

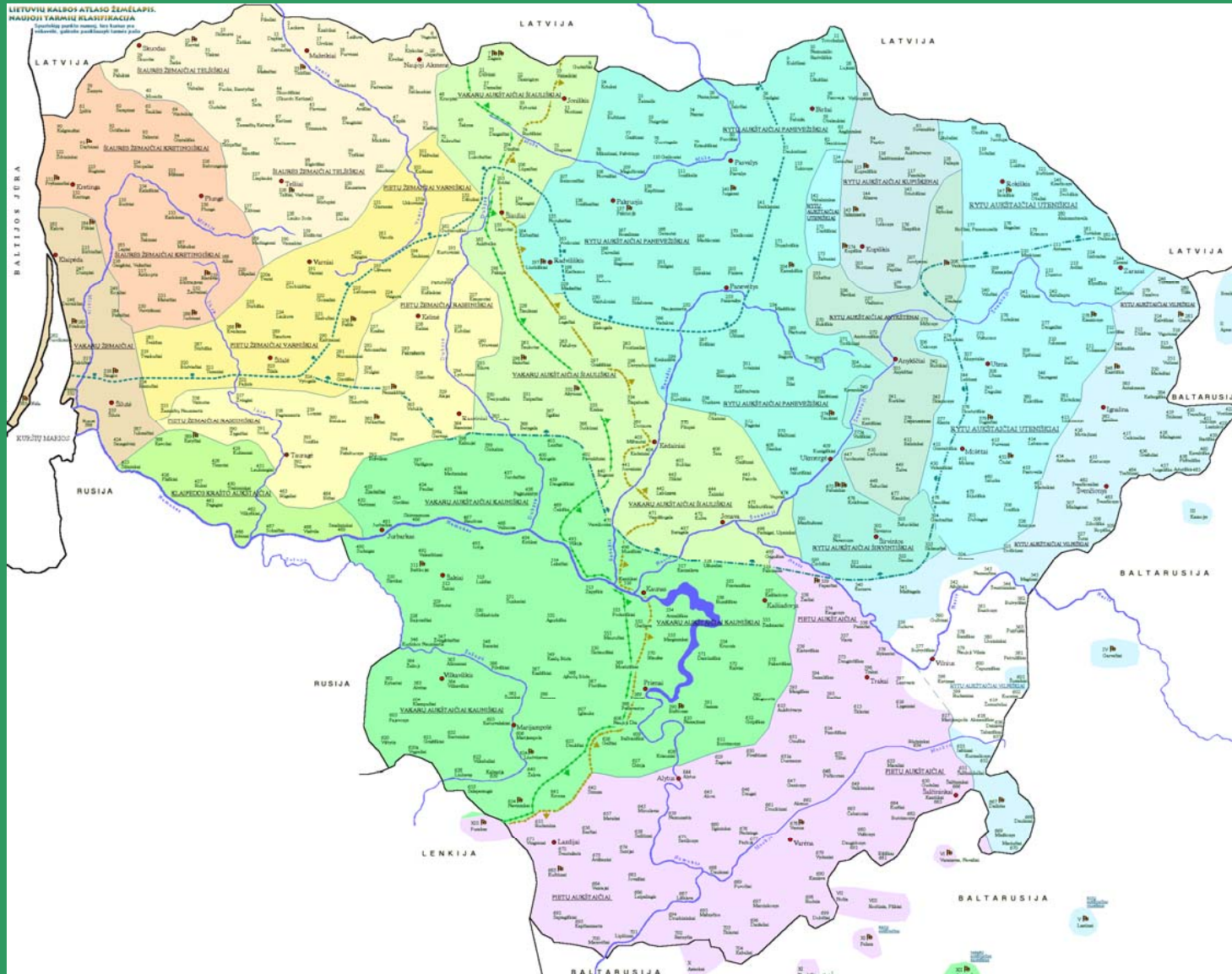
THE MAIN AIMS AND OBJECTIVES OF THE RESEARCH (2):

- ✓ to perform an initial analysis of the data. Based on the results, prepare and publish a new atlas;
- ✓ to compile a database (archive and new interactive map) of digital recordings as well as sociolinguistic and geolinguistic dialectal data of Lithuanian dialects of the beginning of the 21st century.

Lithuanian dialects: the Network of Points

(735 points in Lithuania and 15 points abroad)

*(INTERACTIVE) SPREAD AND AVAILABILITY
OF DIALECTAL INFORMATION*

DATA (1)

- ✓ digital / audio recordings,
- ✓ questionnaires,
- ✓ photos (+linguistic view),
- ✓ written data / resources (digitalized),
- ✓ initial analysis of the data (maps, matrices, etc.)

MEDŽIAGA TYRĖJUI - Windows Internet Explorer

http://www.tarmes.lt/index_meniu.php?id=5

File Edit View Favorites Tools Help

Favorites Free Hotmail Suggested Sites Web Slice Gallery

MEDŽIAGA TYRĖJUI

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

Patinka 11

MEDŽIAGA TYRĖJUI

LKA PUNKTŲ KLAUSIMYNAS

- [LKA pateikėjo klausimynas](#)
- [LKA punkto klausimynas](#)
- [LKA punkto medžiagos savadas](#)
- [LKA punkto metodika](#)

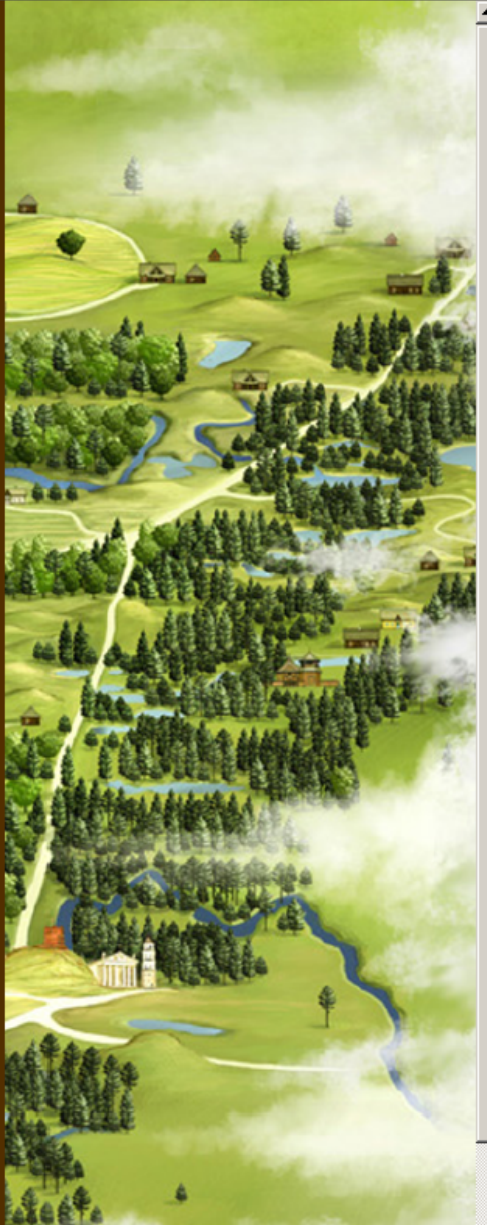
TARMIŲ YPATYBIŲ ANKETOS

- [Pietų aukštaičių ypatybės](#)
- [Pietų žemaičių raseinių ypatybės](#)
- [Pietų žemaičių varniškių ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių anykštėnų ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių kupiškėnų ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių panevėžiškių ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių širvintiškių ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių uteniškių ypatybės](#)
- [Rytų aukštaičių vilniškių ypatybės](#)
- [Šiaurės žemaičių kretingiškių ypatybės](#)
- [Šiaurės žemaičių telšiškių ypatybės](#)
- [Vakarų aukštaičių kauniškių ypatybės](#)
- [Vakarų aukštaičių šiauliškių ypatybės](#)
- [Vakarų žemaičių ypatybės](#)
- [Netarminės kalbos anketa](#)

INSTRUKCIJOS, PAGALBA

- [Praktinė tyrėjų veikla](#)
- [Kaip įkelti medžiaga į serverį](#)

QUESTIONNAIRES

THE SOCIOLINGUISTIC QUESTIONNAIRE OF EACH LOCALITY (POINT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R
1	 <p><i>Kuriame Lietuvos ateitį</i></p>																	
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9	Lietuvių kalbos instituto vykdomas																	
10	Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas																	
11	projektas Šiuolaikiniai geolinguistikos tyrimai Lietuvoje: punktų tinklo																	
12	optimizacija ir interaktyvioji tarminės informacijos sklaida																	
13	Projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028																	
14																		
15	2 dokumentas																	
16																		
17																		
18	SOCIOLINGVISTINIS																	
19	LKA PUNKTO				Nr.				(pagal LKA numeraciją)									
20	KLAUSIMYNAS																	
21	Užpildė:																	
22	Dalyvavo tiriant:																	
23	Data:																	
24																		
25	1. PUNKTO PAVADINIMAS																	
26	2. TIRTA (-OS) PUNKTO VIETOVĖ (-ĖS)																	
27	Tirtos(-ų) vietovės(-ių) pavadinimas(-ai)																	
28	Tirtos(-ų) vietovės(-ių) pavadinimo(ų) liaudies etimologijos																	
29	3. PUNKTO STATUSAS																	
30	Miestas (daugiau kaip 3000 gyventojų)																	
31	Miestas (mažiau kaip 3000 gyventojų)																	
32	Miestelis (500-3000 gyventojų)																	
33	Bažnytkaimis																	
34	Kaimas																	
35	Tarybinių laikų gyvenvietė																	
36	Vienkiemiai (iki 20 sodybų)																	
37	Negyvenama vietovė																	
38	4. PUNKTAS URBANISTINIŲ KONTAKTŲ POŽIŪRIU																	
39	iki bažnyčios (įrašyti)														~ km			
40	iki seniūnijos (įrašyti)														~ km			
41	iki seniūnijos (įrašyti)														~ km			

THE INFORMANT'S QUESTIONNAIRE

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	
1												 											
2	Kuriame Lietuvos ateitį																						
3	Lietuvių kalbos instituto vykdomas																						
4	Lietuvos mokslo tarybos finansuojamas																						
5	projektas Štuotatktntat geolngvsttkos tyrtmat Lietuvoje: punkty tntklo optmtzactja tr																						
6	interaktyvojt tarmtns tnformactjos sklatda																						
7	Projekto kodas Nr. VP1-3.1-ŠMM-07-K-01-028																						
8	3 dokumentas																						
9	SOCIOLINGVISTINIS																						
10	LKA PUNKTO											Nr.											(pagal LKA numeraciją)
11	PATEIKĖJO Nr.											(tame punkte) KLAUSIMYNAS											
12	Užpildė:																						
13	Dalyvavo tiriant:																						
14	Data:																						
15																							
16																							
17																							
18																							
19																							
20																							
21																							
22	1.	Vardas (-ai)																					(dokumentuose)
23																							(kaip vadina dabar)
24																							(kaip vadindavo mažą)
25	2.	Pavardė(s)																					(dabartinė pavardė)
26																							(priešsantuoką ar buvusi)
27	3.	Gimimo metai																					
28	4.	Gimimo vieta																					(kaimas)
29																							(parapija)
30																							(aplinkė, seniūnija arba valsčius)
31																							(rajonas arba miestelis, miestas)
32																							(užsienio šalis)
33	5.	Dabartinė gyvenamoji vieta																					(kaimas)
34																							(parapija)
35																							(aplinkė, seniūnija arba valsčius)

PHOTOS FROM EXPEDITIONS

S. A.

JURGIS GARBANIC.

KAS GIMENO 69.M.

†.1904.30.SPALIUI

13. Prašymas pateiktas

Asmeniškai

Vieno iš tėvų
(lėvių)

Vardas

Vardaitis

Pavardė

Pavardaitis

PACIENTŲ DĖMESIUI

ĮEJIMAS Į ŪDRIJOS
MEDICINOS PŪNKTA
IŠ KITOS PUSĖS, NUO
AUTOBUSŲ
STOTELĖS
LAIPT

PARDUODU*

RAPOČIUS 4x4 cm ilgis 140cm
VAMZDŽIUS NERŪD. PIENO (3,8cmx6m)
KAIMIŠKOS KRUVOSNIES KOMPLEKTĄ
BETONO MAIŠYKLĘ
MEDŽIO FREZAVIMO STAKLĘ
SVARMENIS (jaunimui treniruotis)

**PAMINKLAI, TVORELĖS, INTERJERO DETALĖS
SKALDA, JUODŽEMIS, MONTAVIMO DARBAI**

**PAMINKLAI, TVORELĖS,
SKALDELĖ IR KITI
AKMENS GAMINIAI**

*(INTERACTIVE) SPREAD AND AVAILABILITY
OF DIALECTAL INFORMATION*

DATA (2)

- ✓ ARCHIVE OF LITHUANIAN DIALECTS OF THE
BEGINNING OF THE 21ST CENTURY

(all data is available at the Institute of the Lithuanian Language);

- ✓ INTERACTIVE DATABASE in internet www.tarmes.lt
(part of information is available).

*(INTERACTIVE) SPREAD AND AVAILABILITY
OF DIALECTAL INFORMATION*

DATA (3)

*AVAILABILITY OF DATA
VIA INTERNET*

www.tarmes.lt

www.tarmes.lt

www.tarmes.lt/index.php

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

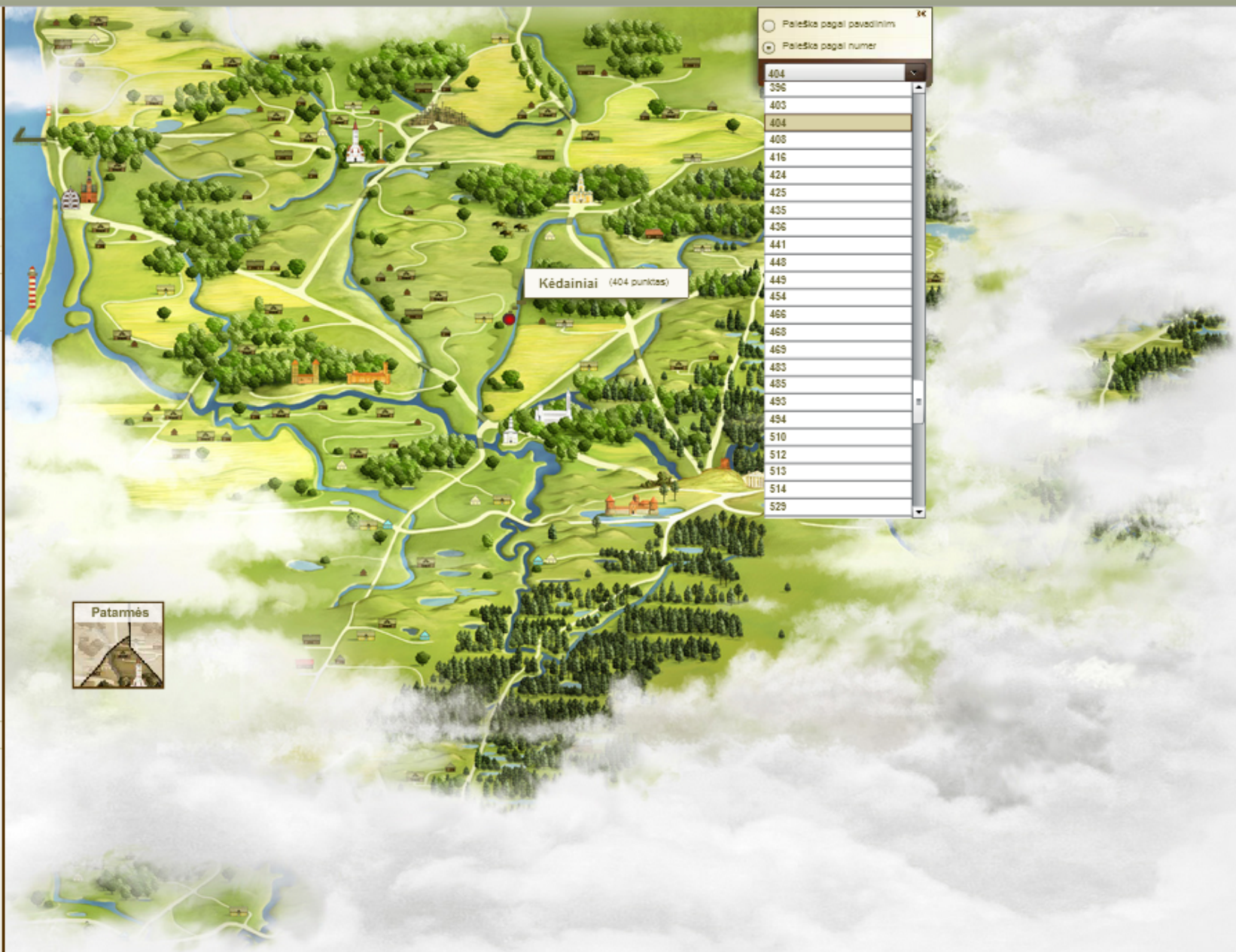
APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

Like 75

- Paieška pagal pavadinimą
- Paieška pagal numerį
- 404
 - 396
 - 403
 - 404
 - 408
 - 416
 - 424
 - 425
 - 435
 - 436
 - 441
 - 448
 - 449
 - 454
 - 466
 - 468
 - 469
 - 483
 - 485
 - 493
 - 494
 - 510
 - 512
 - 513
 - 514
 - 529

www.tarmes.lt

www.tarmes.lt

ResearchGate Importuota iš „IE“

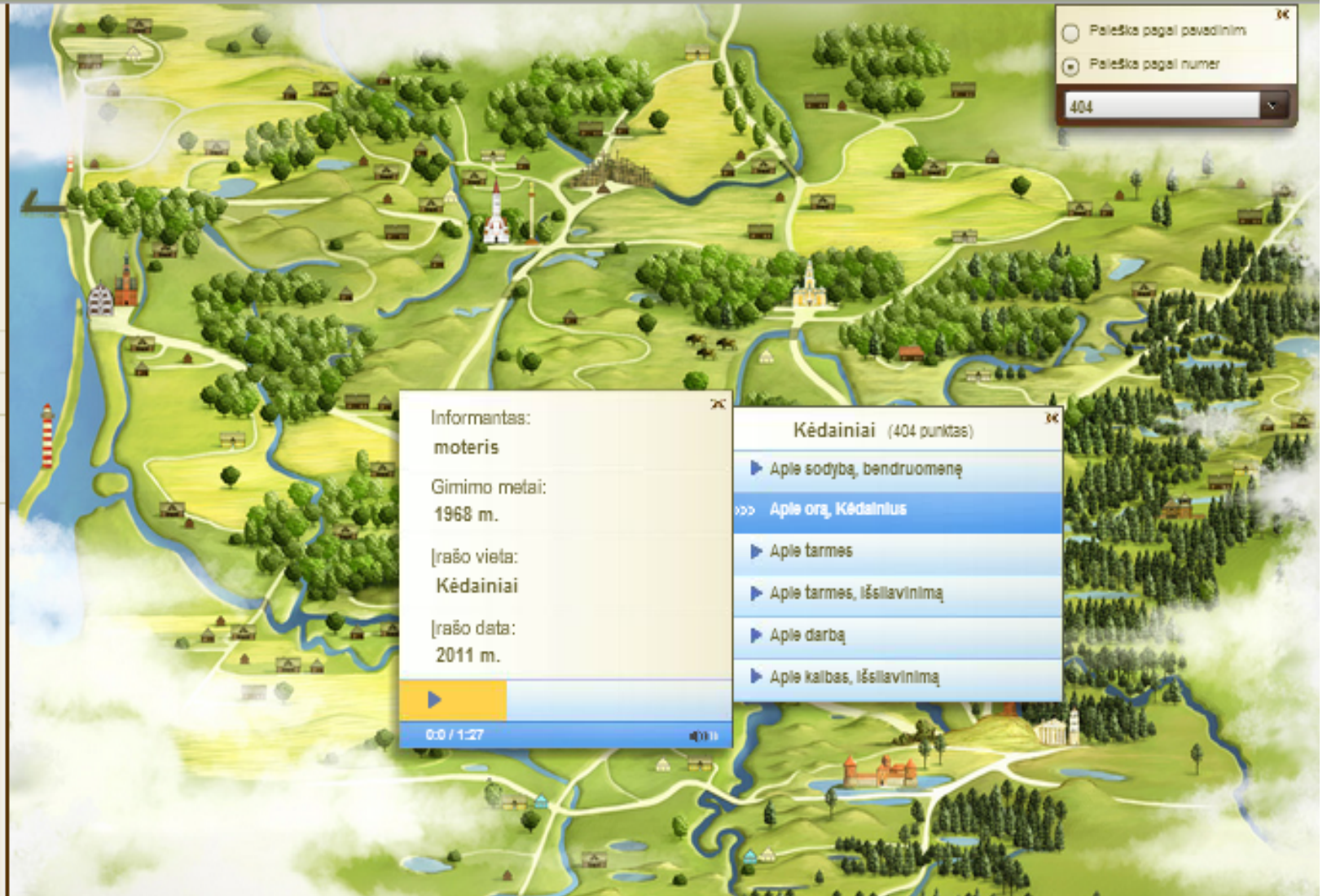
English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Informantas:

moteris

Gimimo metai:

1968 m.

[rašo vieta:

Kėdainiai

[rašo data:

2011 m.

0:0 / 1:27

Kėdainiai (404 punktas)

▶ Aplė sodybą, bendruomenę

▶▶ Aplė orą, Kėdainius

▶ Aplė tarmes

▶ Aplė tarmes, išsilavinimą

▶ Aplė darbą

▶ Aplė kalbas, išsilavinimą

www.tarmes.lt

← → ↻ www.tarmes.lt/index.php

Programos ResearchGate Importuota iš „IE“

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

Liko 84

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

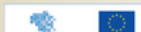
APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

Like 75

NUOTRAUKOS

KĖDAINIAI

1. Paminklas Jonušiui Radvilai. Fotografavo G. Bankauskaitė-Sereikienė

2. Dėkšos ąžuolas. Fotografavo G. Bankauskaitė-Sereikienė

www.tarmes.lt

English

TARMIŲ SKIRSTYMAS

APIE PROJEKTĄ

VEIKLA

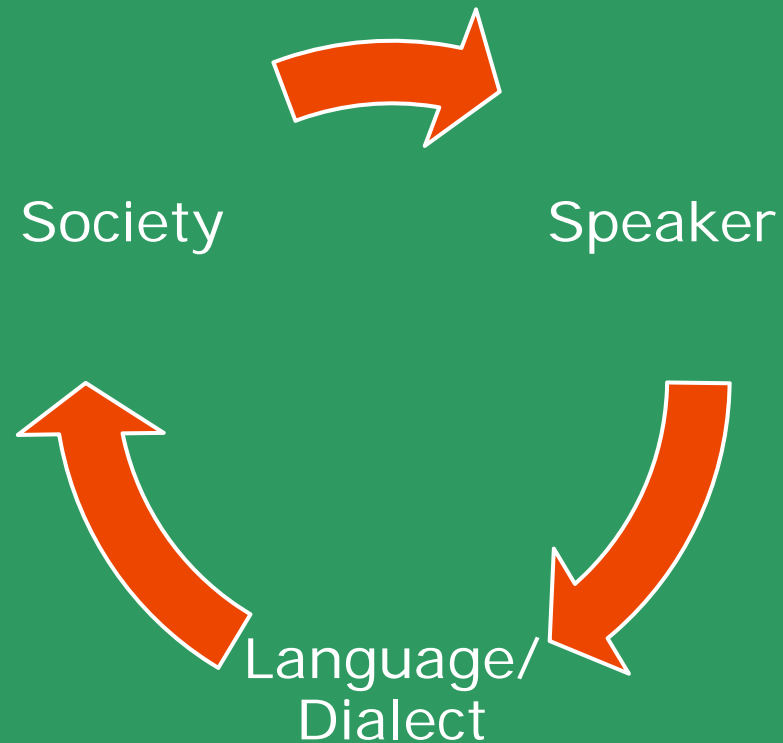
KONTAKTAI

Medžiaga tyrėjui

Like 23

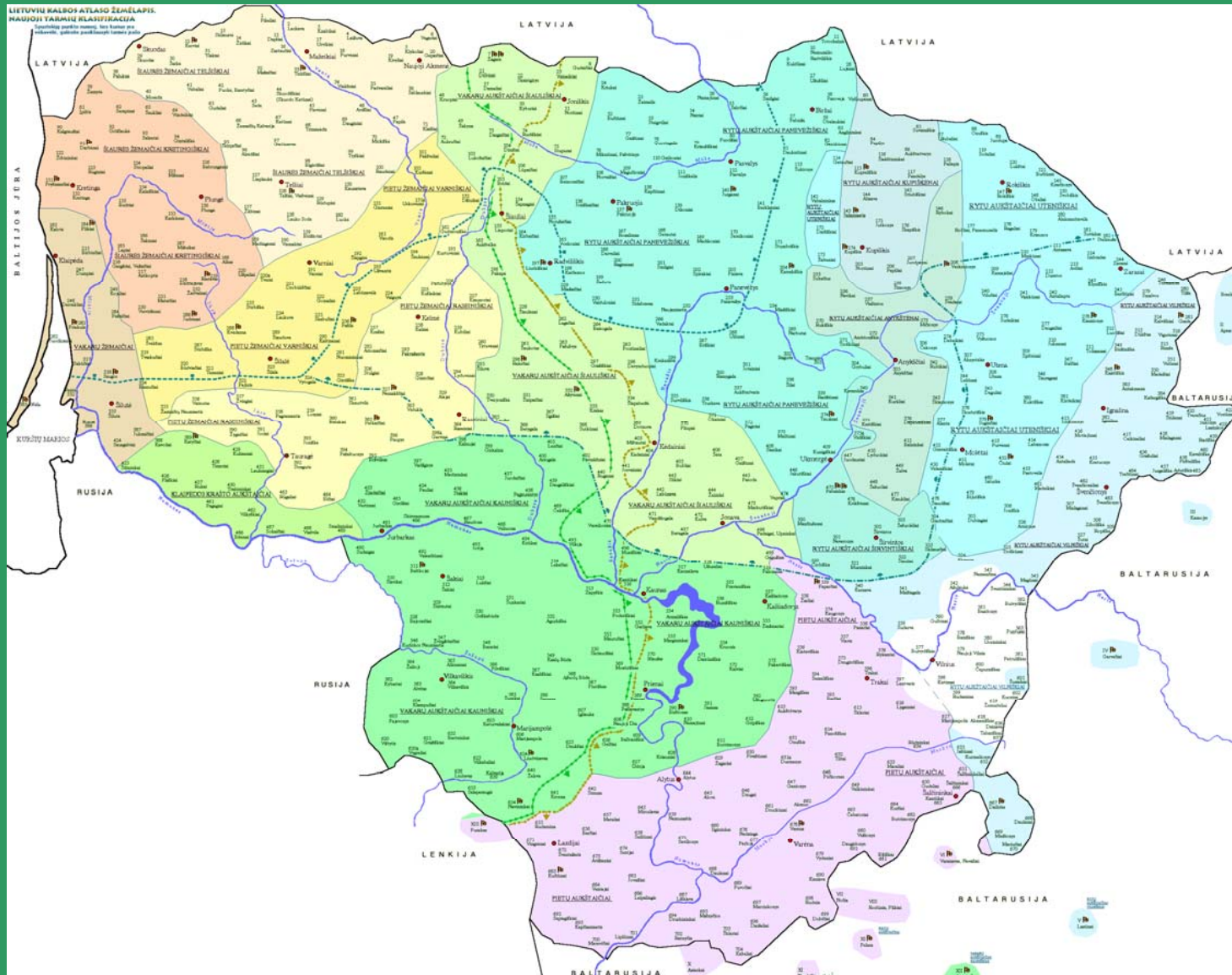

Circle of changes in language / dialect

Lithuanian dialects: the Network of Points

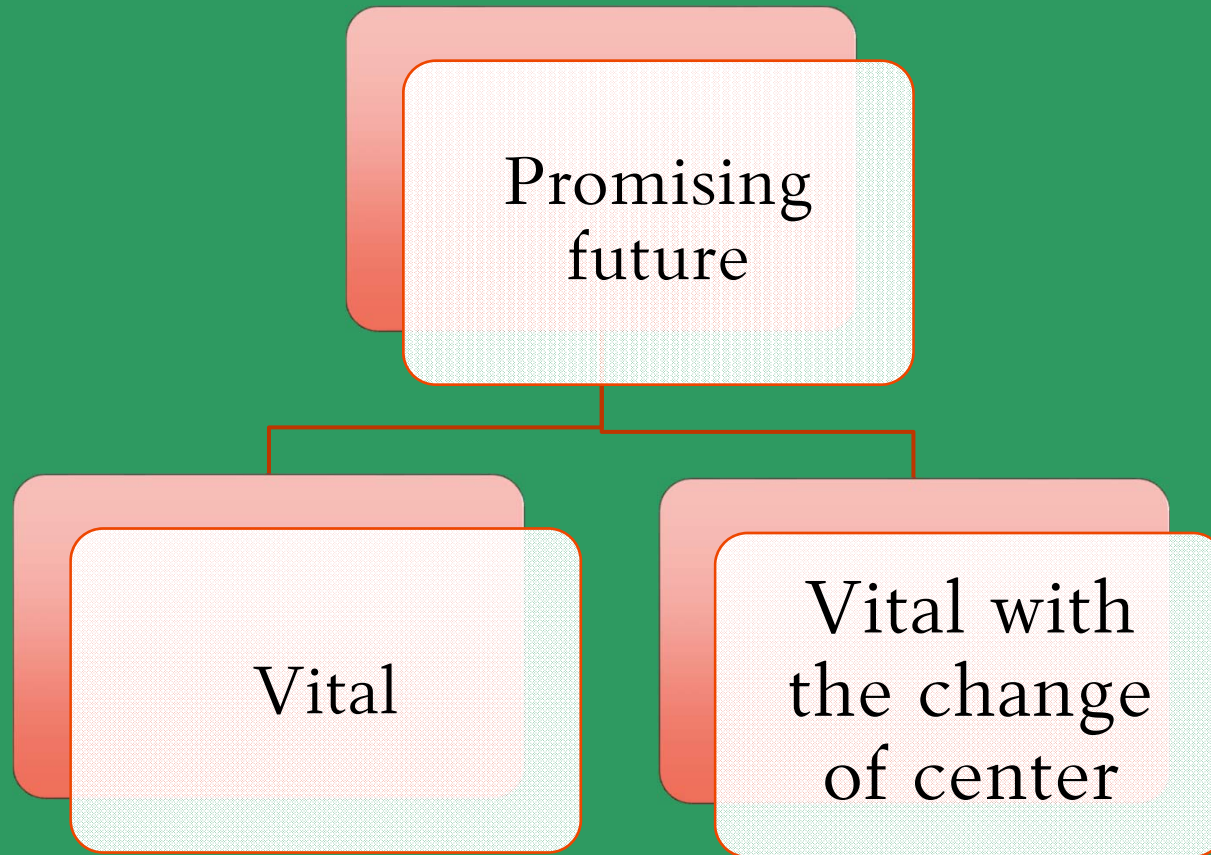
(735 points in Lithuania and 15 points abroad)

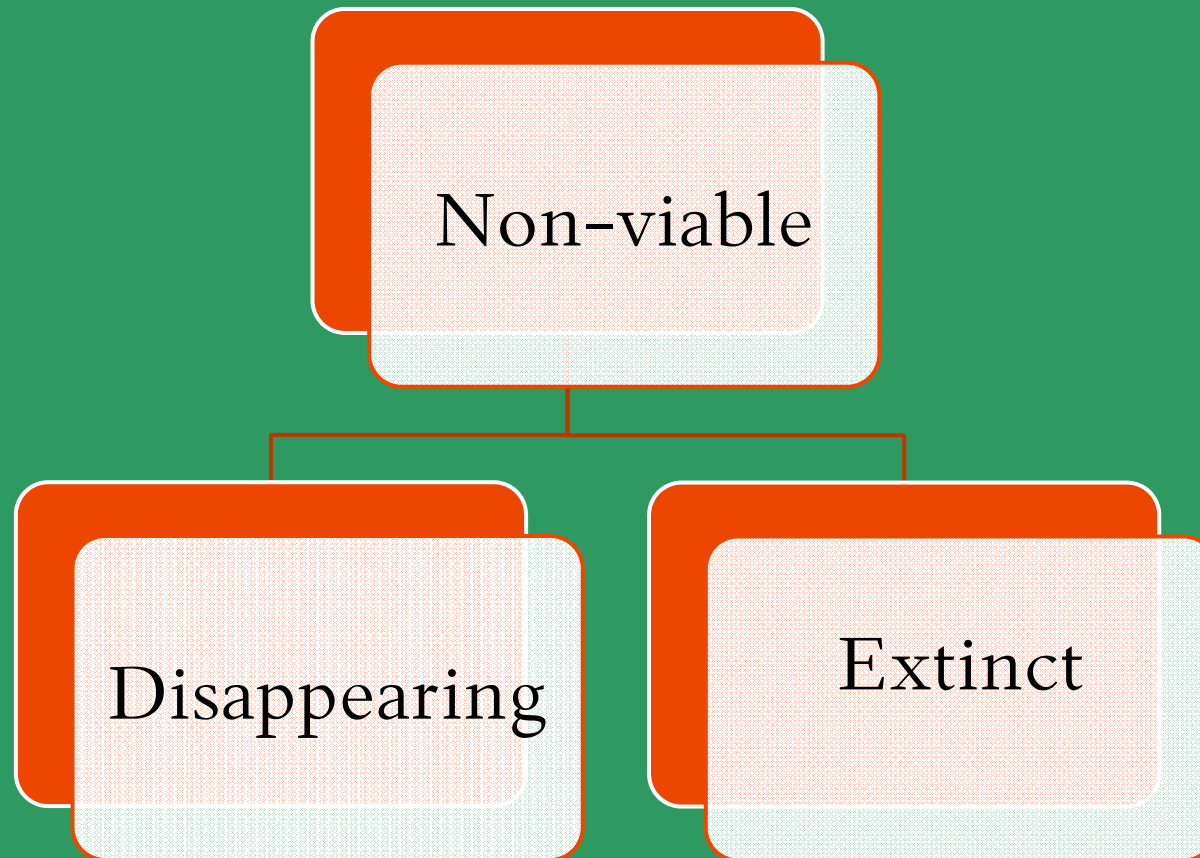
4 destinies of living points (I)

- **VITAL** (the numerous speakers, three generations, etc.)
- **VITAL** with the change of center
- **DISAPPEARING** (few speakers, only old generation)
- **EXTINCT** (no speakers)

4 destinies of living points (II)

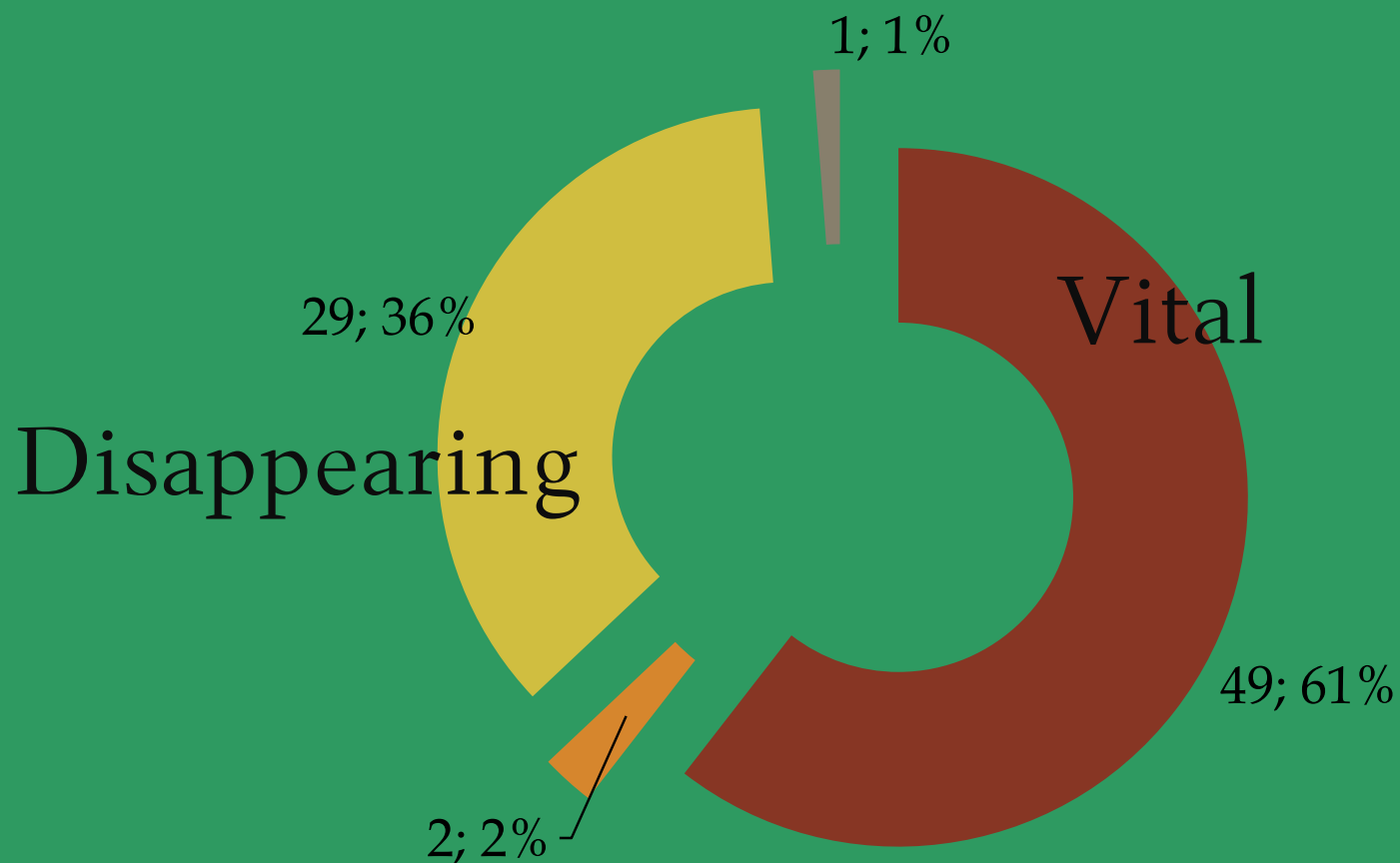

4 destinies of living points (III)

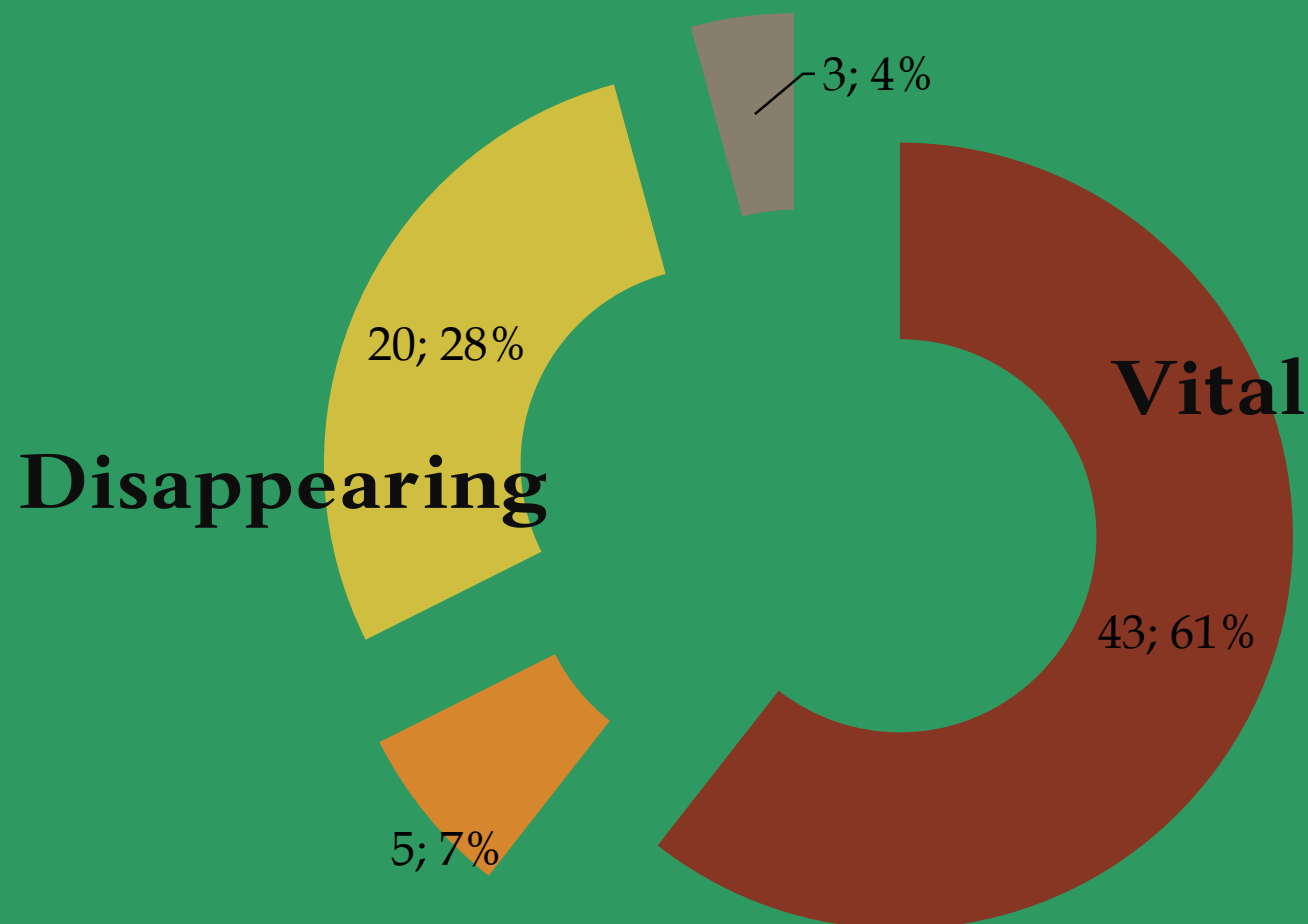
4 destinies of living points

SOUTHERN AUKŠTAITIANS

4 destinies of living points

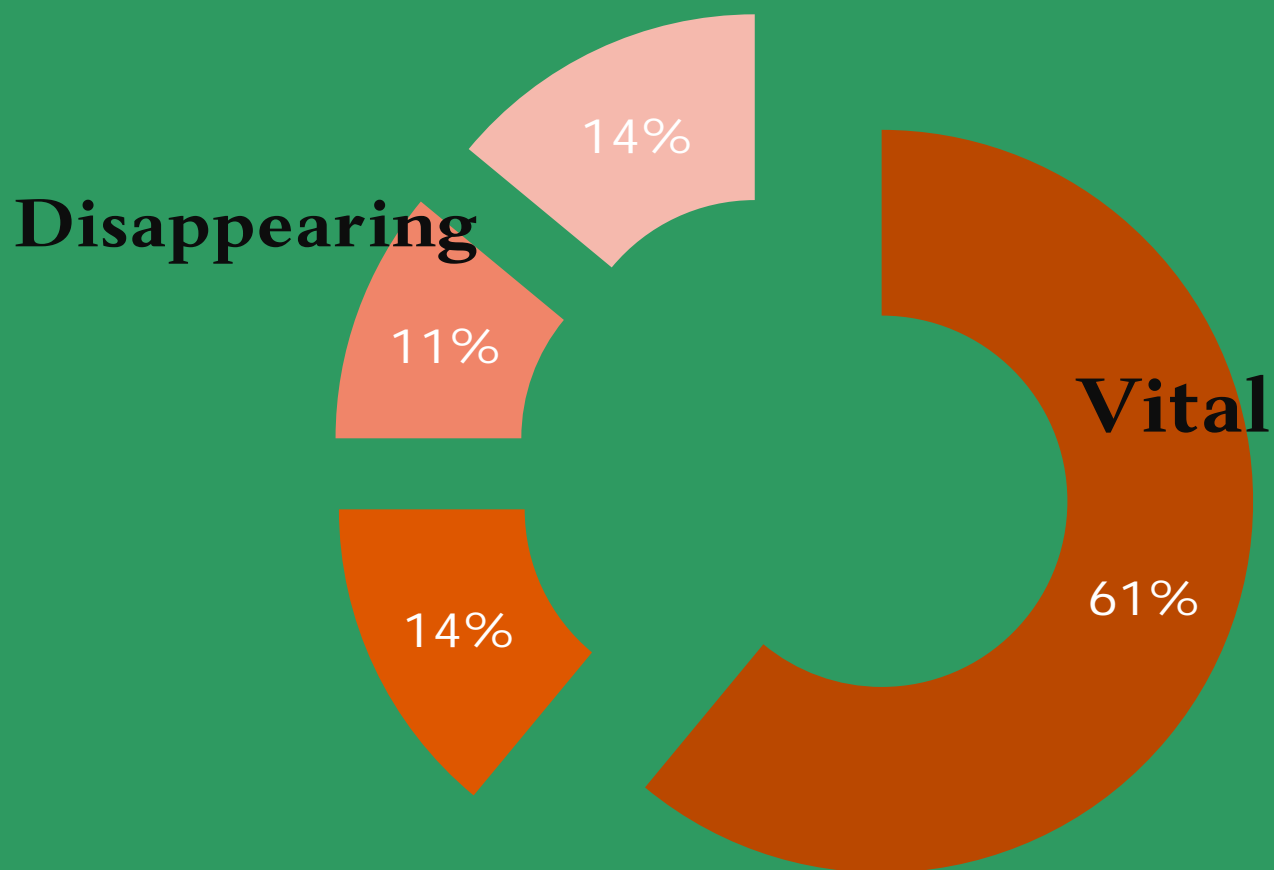
THE EASTERN AUKŠTAITIAN UTENA SUBDIALECT

4 destinies of living points

THE EASTERN AUKŠTAITIAN PANEVĖŽYS

SUBDIALECT

Some remarks to conclude

- Different subdialects show the similar tendencies of change;
- Approx. 60 % of living points are still vital;
- Approx. 30 % of living points are disappearing;
- We still have the same net of living points, just some dialects have decreasing number of points.

AČIŪ / THANK YOU

violeta.meil@gmail.com

jurgita.jaroslaviene@gmail.com